

Als je volwassen kind bij je aanklopt om geld te lenen, trek je als ouder je portemonnee. Maar is dat altijd wijs? Wat kun je anders doen? Tekst Laura van der Meer | Illustraties Carolyn Ridsdale

Je kind heeft geldnood, wat doe je?

Of je nu bovenmodaal verdient of op bijstandsniveau zit, bijna iedereen zit wel eens wat krapper bij kas. Voor Caroline van Vliet (56, verpleegkundige) gingen er daarom absoluut geen alarmbellen rinkelen toen haar zoon Matthijs (29) liet weten er financieel niet zo rooskleurig voor te staan. "Hij was net voor de tweede keer vader geworden en zijn vriendin zat door een reorganisatie zonder werk. Geld voor een nieuwe wasmachine – de oude had het begeven – was er niet. Of ze van ons misschien... Natuurlijk leenden we ze het geld. Mijn man en ik waren blij ze te kunnen helpen."

Het was het begin van een lange reeks leningen: de energierekening van Carolines zoon viel stukken hoger uit dan verwacht. En door een behoorlijk prijzige tandartsrekening liep hij een huurachter-

stand op. Caroline: "Steeds vaker vulden mijn man en ik het tekort aan. Matthijs vroeg ons niet rechtstreeks om geld, maar liet wel blijken wat hij nodig had. Over de afbetaling werd niet gesproken, dat zou wel komen als ze weer een buffer hadden opgebouwd. Maar zo ver kwam het nooit. Als de ene rekening was betaald, diende de volgende zich al weer aan. Langzamerhand ging ik me zorgen maken. 's Nachts lag ik urenlang wakker en overdag kreeg ik vaak hoofdpijn van het gepieker. Ik wilde zo graag dat het op alle fronten goed met ze ging."

Uitkomst of meer ellende?

Carolines voorbeeld staat allerm minst op zichzelf. Het lijkt wel alsof het geven van geld op de lange termijn bijna nooit uitkomst biedt, maar juist meer ellende veroorzaakt. Betty Maloncy is maatschappelijk werker bij PuurZuid,

een adviesbureau voor geldzaken, zorg en welzijn in Amsterdam. Maloncy: "Als je kind aan de bel trekt met een financieel probleem, ben je als ouder geneigd op zoek te gaan naar een onmiddellijke oplossing: geld geven. Je hoopt daarmee de zaak weer op de rails te zetten. Maar meestal is er meer aan de hand. En wie minder te besteden heeft, zal een ander leefpatroon moeten aannemen."

Met andere woorden: bij een scheiding, een plotseling ontslag of onverwacht stijgende lasten zal de tering naar de nering gezet moeten worden. Maloncy: "Anders is de kans groot dat je als ouders tot in lengte van dagen blijft betalen om je kind te helpen. Stel daarom een grens. Als je zes keer geld hebt overgemaakt, vraag je dan af of dit heeft geholpen en of er misschien een andere manier is om je kind te helpen. Want de ►

kans is groot je als goedwillende ouders met je financiële hulp de ellende alleen maar in stand houdt.”

Bodemloze put

Tot die ontdekking kwam Caroline. Haar zoon en schoondochter bleken al langere tijd meer uit te geven dan er binnenkwam. Door het ontslag van de schoondochter was hun krediet niet meer toereikend, waardoor de problemen zich opstapelden. Het geld dat Caroline ze steeds gaf, kwam terecht in een bodemloze put.

“Op een dag zijn we met elkaar om de tafel gaan zitten om de hele boekhouding door te nemen. Ik schrok ontzettend van de financiële chaos. Er waren zoveel spullen op afbetaling gekocht dat er niet genoeg meer overbleef voor hun vaste lasten. De huur, de ziektekostenverzekering en de energienota, ze zaten met een flinke beta-

lingsachterstand. Toen ik eenmaal doorhad hoe groot hun problemen waren, heb ik ze naar een schuldhulpverlener gestuurd. Ik wist ook echt niet meer wat ik hiermee nog aan moest.”

Bij ouders die denken er goed aan te doen de schulden van hun kind over te nemen, kan de situatie uitlopen op een ramp, vertelt Paul Rispens. Als schuldhulpverlener bij SVF Nederland (een particuliere schuldhulporganisatie) constateert hij dat bij circa 10 procent van zijn cliënten de ouders op een of andere manier betrokken zijn bij de schulden van hun volwassen kind.

Rispens: “In het ergste geval raken de ouders zelf in de financiële problemen. Mijn advies aan de ou-

ders is altijd: stop direct met geld geven. De kans dat je het bedrag ooit terugkrijgt, is zo goed als nul. Een schuldhulpverlener neemt nooit de leningen van ouders op in een betalingsregeling. Want bewijs maar eens dat het geld echt is uitgeleend. Als geldschietter maak je alleen een kans als er vooraf een akte is opgemaakt. Voor een paar euro kun je dit laten registreren bij een notaris, of bij de Kamer van Koophandel. Maar dat gebeurt bijna nooit.”

Tips van de schuldhulpverlener

- Leen liever geen geld uit. Doet u dat toch en merkt u dat er meer aan de hand is dan eenmalig even rood staan, maak dan een plan. Begrens het bedrag, stel voorwaarden, en spreek een betalingsregeling af.
- Neem niet de rol van hulpverlener op uw schouders. Daar zijn maatschappelijk werkers en schuldhulpverleners voor.
- Laat u niet emotioneel chanteren. Al kunnen de gevolgen hard zijn, uiteindelijk moet uw kind zelf bereid zijn de problemen op te lossen.
- Blijf niet hangen in schuldgevoel. Financiële problemen bij uw kinderen zijn heus niet alleen aan uw opvoeding te wijten!

Hap uit het spaargeld

Ook Caroline ziet haar geld voorlopig of misschien zelfs nooit meer terug. Ondanks het verzoek van Matthijs aan de schuldhulpverlener, om ook een betalingsregeling met zijn ouders te treffen, is het bedrag niet opgenomen bij de overige schuldeisers. Dat knaagt, vindt Caroline. “Al met al heb ik bijna tienduizend euro uitgeleend. Dat is een enorme hap uit ons spaargeld.”

Maar ook je kind help je er uitein- ▶

‘Moet ik dan in een huurflatje wonen in een achterstandswijk?’, vraagt mijn dochter.

delijk niet echt mee, ontdekte Herman Nijboer (59, jurist). Geld geven aan zijn dochter doet Herman nu alleen nog maar als er duidelijke afspraken worden gemaakt. Jarenlang zag hij er geen enkel kwaad in om zijn jongste dochter geld toe te stoppen. “Tijdens haar studententijd vond ik het volstrekt normaal om haar wat extra’s te geven als ze niet uitkwam met haar toelage. Soms liepen de bedragen echter uit de hand. Zoals een telefoonrekening van honderden gulden. En als haar fiets, brommer en later haar auto het begaven, dan wist ze me ook te vinden. Zelf kon ik het makkelijk missen, dus gaf ik het haar graag. Later hoorde ik van mijn zoon dat hij zich achtergesteld voelde. Hij heeft het ook altijd financieel zelf kunnen rooien, dus waarom werd zijn zus zo door en door verwend? Dat zette me aan het denken. Er moest inderdaad maar paal en perk aan haar uitgaven worden gesteld, als het haar niet lukte om het zelf op te brengen.”

Te hoge hypotheek

Nadat haar huwelijk onlangs stukliep heeft de dochter van Herman moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Haar hypotheek is eigenlijk te hoog voor een eenverdiener. Hermans mededeling om niet langer klakkeloos geld aan zijn dochter uit te lenen, viel niet in goede aarde. Niet bij zijn dochter, maar ook niet bij zijn vrouw. Herman: “Ze zegt: ‘We kunnen het geld toch makkelijk missen?’ En mijn dochter verwijt me: ‘Moet ik dan

in een sociaal huurflatje wonen in een achterstandswijk?’ Maar ik wil niet nog eens de fout begaan om haar financieel afhankelijk te maken. Niet van mij, en niet van een eventuele nieuwe partner. Ik heb echt het beste met haar voor, al komt dat misschien niet zo over.”

Emotionele chantage

Schuldgevoel ligt in dit soort situaties altijd op de loer. Net zoals emotionele chantage. Moet mijn kind nou echt in een achterstandswijk wonen? Maar zonder het geld van haar ouders gaat de dochter van Nijboer misschien op zoek naar creatieve alternatieven. Samenwonen met een vriendin die ook alleen is komen te staan, zich aansluiten bij een woongroep, een kleiner huis huren in een goede buurt.

En voor ouders zijn er meer manieren om een steentje bij te dragen. Paul Nispens: “Woont je zoon of dochter in de buurt? Deel samen de wasmachine, laat ze wekelijks mee-eten of begin een moestuin. Of vergroot de kansen van je kind en investeer in een opleiding. Boeken en studiegeld kosten ook al gauw een paar duizend euro, maar dit betaalt zich uiteindelijk weer terug.”

Nijboer is nu zo ver dat hij zegt: “Ik wil haar graag helpen, maar alleen onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er een betalingsplan wordt opgesteld.” Dat wordt hem niet in dank afgenomen. Toch is het verstandig, vindt Paul Rispens. Je kunt zelfs overwegen om rente in rekening te brengen. Rispens:

“Belangrijk is om vooraf een bedrag af te spreken en een termijn te stellen. Je kunt ook een rentepercentage berekenen. Zo gek is dat niet, want in het dagelijks leven werkt het ook zo.”

Dat geld geven niet de oplossing van het probleem is voor haar zoon en schoondochter, die conclusie heeft Caroline van Vliet inmiddels wel getrokken. “Tot nu toe heeft het niets opgelost. Budgetteren is de enige oplossing, en dat moeten ze zelf doen. Als ik nu iets geef, doe ik dat in de vorm van kleding die ik maak voor de kleinkinderen of een maaltijd die ik aan ze meegeef. Want helemaal niets doen, dat is voor mij gewoon onmogelijk.”

De namen van Caroline van Vliet en Herman Nijboer zijn op hun verzoek ■ gefingeerd.

Sommige geldschieters komen zelf in de financiële problemen. Voorkom dat u zelf schulden maakt en grijp op tijd in. Meer informatie:

- www.nooitmeerrood.nl - Onafhankelijk adviescentrum voor een schuldenvrij en spaarzaam leven.
- www.rechttopgeld.nl - Deze site helpt u uit te zoeken of u misschien nog recht hebt op geld van overheidsinstanties.
- www.zelfjeschuldenregelen.nl - Een persoonlijk stappenplan geeft u het overzicht van uw financiën terug.
- **Nibud** - Voor consumententips en advies over uw geldzaken. T 030-239 13 50 of www.nibud.nl

